

Motion till kommunfullmäktige i Sala

Låt Sala bli en fristad för förföljda konstnärer!

Författare, konstnärer, musiker och journalister spelar en central roll i alla demokratiprocesser med sitt skapande och är ofta de första som tystas av makten.

Sedan början av 1990-talet har städer runtom i världen tagit initiativ till att under en tid bjuda in en författare eller journalist som inte har möjlighet att verka fritt i sitt yrke i hemlandet. Idag är rörelsen bredare och alla typer av konstnärer inkluderas. Fristadssystemet erbjuder en person, som genom sitt konstnärliga yrke, är i behov av skydd. Att vara fristad handlar om att ta ställning för yttrandefrihet och demokratiska värderingar. Idag är ett antal svenska kommuner anslutna till nätverket ICORN, International Cities of Refuge Network.

Sala kommun har ett aktivt och blomstrande kulturliv, Aguélimuséet, kulturaktörer och konst- och kulturfrämjande verksamhet, som vi ska vara stolta över. Att bli en fristad för förföljda konstnärer skulle ytterligare framhäva Sala som en kulturkommun, och en kommun där vi står upp för kulturens betydelse för demokrati och samhällsutveckling.

Kommuner som vill bidra till att värna yttrandefriheten kan erbjuda författare, musiker, bildkonstnärer, dramatiker, journalister och andra professionella konstnärer som lever under hot i sina hemländer en fristad under två år. Under denna tid kan konstnären leva och fortsätta arbeta med sitt yrke i trygghet. Kommunen som bjudit in står för konstnärens försörjning under dessa två år. Under tiden då konstnären finns i kommunen kan hen bidra till mångfalden i det lokala kulturlivet. Från Kulturrådet kan bidrag sökas för att främja fristadskonstnärers deltagande i konstnärliga och sociala sammanhang, för översättning av verk och för möjligheten att delta i den kulturella offentligheten.

Hur Sala kommun ska utforma arbetet med fristadskonstnärer och i hur stor omfattning, behöver utredas.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi:

- att Sala kommun ställer sig positiv till att erbjuda en fristad för förföljda konstnärer
- att omfattningen och utformandet av arbetet med fristadskonstnärer utreds

Sala 2017-05-19

Johanna Ritvadotter (V)

Maria Arvidsson (V)

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2017 -08- 2 1	
Diarienum 2017/305	Aktbilaga 4

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

YTTRANDE ÖVER MOTION: LÅT SALA BLI EN FRISTAD FÖR FÖRFÖLJDA KONSTNÄRER!

Johanna Ritvadotter och Maria Arvidsson inkom med en motion om att göra Sala till en fristad för förföljda konstnärer. Motionärerna föreslår kommunfullmäktige att besluta:

- Att Sala kommun ställer sig positiv till att erbjuda en fristad för förföljda konstnärer
- Att omfattningen och utformandet av arbetet med fristadskonstnärer utreds

Fristadsprogrammet syftar till att värna yttrandefriheten och försvara det fria ordet. Fristadsprogrammet innebär att en författare, musiker, bildkonstnär, tecknare, scenkonstnär etc. som är utsatt för censur och/eller förföljelse i sitt hemland erbjuds ett stipendium för att kunna utvecklas konstnärligt och att få arbeta fritt inom sitt konstområde.

Hotade konstnärer ansöker själva om att få en fristad inom ICORN. Ansökan kan även skickas in av närstående för dem som inte har möjlighet att göra det själva. Mottagande kommun medverkar i valet av konstnär. Kulturrådet ger mer information om att vara fristad i en handbok:

<http://www.kulturradet.se/sv/verksamhet/Handbok-for-fristadsforfattare/fristadshandboken/>

Det finns ca 50 fristäder i världen som ingår i det internationella nätverket ICORN, varav 23 finns i Sverige, bland annat Uppsala, Eskilstuna och Gävle som alla har tagit emot fristadskonstnärer.

Fristaden är ett tvåårigt residensprogram som framförallt innebär att fristadskonstnären får bostad, vissa omkostnader betalda samt stipendium som täcker försörjning under perioden. Till detta tillkommer en koordinatortjänst på cirka 25 % av en heltid som har i uppgift att integrera konstnären i kommunens kulturliv och förmedla kontakter. Kostnaden för att vara en författarfristad i andra kommuner beräknas omkring 300 000-350 000 kr per år.

Kultur och fritidskontoret ställer sig positiva till motionen i sin helhet.

Petra Jablonski
Kulturutvecklare
Sala Kommun

KOMMUNSTYRELSEN

Carola Gunnarsson

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2017 -09- 26	
Diarienum 2017/705	Aktbilaga 5

Svar på motion om att göra Sala till en fristad för förföljda konstnärer

Johanna Ritvadotter (V) och Maria Arvidsson (V) inkom den 19 maj 2017 med rubricerad motion. Motionärerna yrkar att kommunfullmäktige beslutar:

- att Sala kommun ställer sig positiv till att erbjuda en fristad för förföljda konstnärer
- att omfattningen och utformandet av arbetet med fristadskonstnärer utreds.

Motionärerna skriver att författare, konstnärer och journalister spelar en central roll i alla demokratiprocesser med sitt skapande och är ofta de första som tystas av makten.

Sedan början 1990-talet har städer runtom i världen tagit initiativ till att under en tid bjuda in författare eller journalister som inte har möjlighet att verka fritt i sitt yrke i sitt hemland. Idag är rörelsen bredare och inkluderar alla typer av konstnärer. Fristadssystemet erbjuder en person, som genom sitt konstnärliga yrke, är i behov av skydd. Att vara fristad handlar om att ta ställning för yttrandefrihet och demokratiska värderingar. Idag är ett antal svenska kommuner anslutna till nätverket ICORN, International Cities of Refuge Network.

Sala kommun har ett aktivt och blomstrande kulturliv; Aguélimuseet, kulturaktörer och konst-och kulturfrämjande verksamhet som vi ska vara stolta över. Att bli en fristad för förföljda konstnärer skulle ytterligare framhäva Sala som en kulturkommun, och en kommun där vi står upp för kulturens betydelse för demokrati och samhällsutveckling skriver motionärerna.

Motionen har remitterats till kommunstyrelsens förvaltning, kultur-och fritid, för yttrande.

I sitt svar skriver förvaltningen att fristadsprogrammet syftar till att värna yttrandefriheten och försvara det fria ordet. Hotade konstnärer ansöker själva om att få en fristad inom ICORN. Ansökan kan även skickas in av närstående för dem som inte har möjlighet att göra det själva. Mottagande kommun medverkar i valet av konstnär.

Det finns ca 50 fristäder i världen som ingår i det nationella nätverket ICORN, varav 23 finns i Sverige, bland annat i Uppsala, Eskilstuna och Gävle som alla har tagit emot fristadskonstnärer.

Kommunstyrelsen

Fristaden är ett tvåårigt residensprogram som framförallt innebär att fristadskonstnären får bostad, vissa omkostnader betalda samt stipendium som täcker försörjning under perioden. Till detta tillkommer en koordinatortjänst på cirka 25% av en heltid som har i uppgift att integrera konstnären i kommunens kulturliv och förmedla kontakter. Kostnaden för att vara en författarfristad har i andra kommuner beräknats till omkring 300 000-350 000 kronor per år.

Som motionärerna skriver i sin motion har Sala kommun ett aktivt och blomstrande kulturliv. Det finns också en lång tradition av samverkan mellan kommunen och föreningar. Just nu pågår ett arbete med målet att civilsamhället och Sala kommun tillsammans ska kunna ta ytterligare steg för att utveckla och finna nya former för samverkan – med sikte på att formulera en gemensam, lokal överenskommelse? Vi är övertygade om att när alla människor känner delaktighet och samspelar finns en stabil grund för ett bra samhälle att bo och leva i. Civilsamhället är en viktig resurs som utvecklingskraft och skapare av aktiviteter, gemenskap och mening för många människor.

Det här är ett omfattande arbete som kräver stora insatser också av kulturlivet i Sala. Min uppfattning är därför att Sala kommun bör avvakta ställningstagande till att göra Sala till en fristad för förföljda konstnärer, eftersom kulturlivets och övriga civilsamhällets engagemang är helt avgörande för att Fristadsverksamheten ska bli framgångsrik. Diskussionen kan mycket väl återupptas igen när en Lokal överenskommelse och ett regelverk för Idéburet Offentligt Partnerskap arbetats fram.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad.

Carola Gunnarsson (C)
Kommunstyrelsens ordförande